

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ה בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - י"ט

1. שנינו במשנה 'סתם נדרים להחמיר' ומאידיך שנינו בטהרות 'סתם נזירות להחמיר'. כיצד מתיישב?

א. ר' זירא - נחלקו בזה תנאים: דתניא: המקדיש חייתו ובהמתו -

לחכמים: הקדיש בזה גם את הכוי אף שהוא ספק וכשם שאת ממונו מכניס לספק כך במשנתנו את גופו מכניס לספק.

לר' אליעזר: לא הקדיש את הכוי, ואם את ממונו לא מכניס לספק את עצמו ודאי לא מכניס לספק, וכמותו המשנה בטהרות.

והקשו על תירוצו של ר' זירא כדלהלן:

א. כיצד אפשר להעמיד אותה משנה כר"א הרי בסיפא שם שנינו: ספק בכורות, אחד בכורי אדם ואחד בכורי בהמה, בין טמאה בין טהורה -

המוציא מחבירו עליו הראיה, ושנו ע"ז בברייתא: ואסורים בגיזה ועבודה, ולהרי לדעת ר"א לא מכניס ממונו לספק.

ענה ר' זירא: בקדושה הבאה בידי אדם אכן אינו מכניס עצמו לספק, אבל בקדושה הבאה בידי שמים כיון שאינו בידו וקדוש מאלו

מספק אסור בגיזה ועבודה.

ב. שנינו: ספק משקין ליטמא - טמא, לטמא אחרים - טהור, דברי ר' מאיר, וכן היה ר' אלעזר אומר כדבריו, ומשמע שסבר התנא שטומאת

משקין דאורייתא ולכן ספיקו טמא, ואם המשנה כר"א הרי אמר ר"א שמדאורייתא: אין טומאה למשקין כל עיקר, תדע, שהרי העיד יוסי

בן יועזר איש צרידה על החגב איל קמצא שהוא טהור וכשר לאכילה, וכן על משקה בבית המטבחים של בית המקדש שהוא טהור,

ובשלמא לשמואל שאמר טהור מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן - אכן לא אמר ר"א שלטמא אחרים אין לו טומאה מהתורה,

אבל לרב שאמר טהור לגמרי א"כ אין לו כלל טומאה מהתורה ומדוע החמיר ספיקו, משמע שהמשנה אינה כר"א.

ב. משנתנו והמשנה בטהרות נחלקו במחלוקת ר' יהודה ור"ש, דתניא: הריני נזיר אם יש בכרי הזה מאה כור, והלך ומצאו שנגב או שאבד - לרבי

יהודה מותר כיון שלא מכניס עצמו בספק עד שיתברר לו שיש בכרי הזה מאה כור, ורבי שמעון אוסר מספק ומשנתנו כמותו.

2. כיצד תירצו שלר' יהודה אדם לא מכניס עצמו לספק, הרי במשנתנו אמר רבי יהודה: סתם תרומה ביהודה אסורה, ובגליל - מותרת, שאין אנשי

הגליל מכירין את תרומת הלשכה, משמע שאם מכירין - אסורין, ואע"פ שאין דבריו מבוררין משמע שאדם מכניס עצמו לספק?

א. רבא - דווקא בנזירות אמר ר' יהודה שהולכים לקולא כיון שספיקו חמור מודאי, שהרי נזיר ודאי, מגלח ומביא קרבן ונאכל, ואילו נזיר ספק

כיון כיון שאינו יכול להביא חטאתו על הספק אינו מגלח עד שיביא קורבנותיו.

ואפילו אם אמר הריני נזיר עולם אם יש בכרי הזה מאה כור ונמצא שנגב, ספיקו חמור מודאי, כיון שגם נזיר עולם אם הכביד שערו, מיקל

בתער ומביא שלש בהמות, ואילו ספיקו לא.

אמנם אם אמר הריני נזיר שמשון אינו מיקל בתער ובאופן זה לא דיבר ר' יהודה על ספק, אך רהב"י טען לו שבמפורש אמר ר' יהודה אפילו

בספק נזיר שמשון.

ב. רב אשי - ברייתא זו היא ר' יהודה משום ר' טרפון: לגבי שנים המהלכים בדרך ורואים אדם בא כנגדם ואמר אחד מהם הריני נזיר אם זה

פלוגי, ואמר חבירו הריני נזיר אם זה אינו פלוגי, אף אחד מהם אינו נזיר, לפי שלא ניתנה נזירות אלא להפלאה מפורשת וברורה, ולכן בענייננו

אינו נזיר אפילו אם נמצא בכרי מאה כור, כיון שאינו מבורר בשעת הנזירות.

והטעם ששנינו 'שנגב או שאבד' להודיעך כחו דר' שמעון שמכניס עצמו לספק.